

XXI საუკუნე მასშტაბური გლობალიზაციის ეპოქაა. ეს პროცესი ეხება კაცობრიობის არსებობის ყველა სფეროს: პოლიტიკას, ეკონომიკას, იდეოლოგიას, ბიზნესს, ეკოლოგიას, ზოგადად, ცხოვრების წესს და სხვა.. გლობალიზაცია არის მოწესრიგებული თანამედროვე მსოფლიო, რომლის მიზანია პოლიტიკური, ეკონომიკური, ეკოლოგიური, და სოციალური უსაფრთხოების სტაბილიზაცია. ეს არის ახალი მსოფლიო მშენებლობის პროცესი, ინტერნაციონალიზაციის უმაღლესი ეტაპი, რომელიც უზრუნველყოფს განვითარებული და განვითარებადი სახელმწიფოების ინტერესების დაცვას. ისიც ფაქტია, რომ გლობალურ პროცესებს თან ახლავს ბევრი წინააღმდეგობა, რაც როგორც წესი, ნაციონალურის ცნებასთან ასოცირდება. ამიტომ უმნიშვნელოვანესი საკითხია გლობალიზაციისა და ნაციონალიზმის საკითხის ურთიერთდაკავშირება საზოგადოებასთან, რადგან ეს ორი განმსაზღვრელი მოვლენა თავისი შინაარსით ურთიერთდაპირისპირებული და ურთიერთსაწინააღმდეგო ფენომენებია. ამის მიუხედავად, ბევრი მეცნიერისა თუ ექსპერტისთვის, ეს ორი მიდგომა არ არის ურთიერთგამომრიცხავი. თუმცა არსებობს ის მოსაზრებაც, რომ გლობალიზაცია საზოგადოებისთვის უმტკივნეულო პროცესი უნდა იყოს.

პატარა ერს, როგორც წესი, თავისებური მენტალიტეტი გააჩნია, რომელიც განსხვავებულია დიდი ხალხების ხასიათისა და ზოგადი მიზნებისაგან. პატარა ერის ბედ-იღბალი ქვეყნის სწორ პოლიტიკურ ორიენტაციასა და საკუთარი ეკონომიკის სიძლიერეზეა დამოკიდებული. საქართველოს მდგრადი განვითარებისათვის ესაჭიროება საშინაო და საგარეო პოლიტიკის შერწყმა საერთაშორისო ურთიერთობათა თანამედროვე სისტემასთან. წარმატებისათვის აუცილებელია ამ ორი სექტორის ერთმანეთთან ინტეგრაციის მაღალი დონე.

მაღალი ხარისხის გლობალიზაციის პირობებში იმდენად არის ქვეყნის ეკონომიკა ინტეგრირებული მსოფლიო ეკონომიკაში, რომ ერთად გადიან ეკონომიკური ციკლის ყველა ეტაპებს, ამიტომ კრიზისების პერიოდში, ეკონომიკური კავშირების განვითარების თვალსაზრისით, ადამიანური რესურსების შერჩევის, ნედლეულის მოპოვების, მიწოდების, გადაამუშავების თვალსაზრისით მას აქვს გარკვეული პოზიტიური ეფექტი. ეს არის ეკონომიკური ურთიერთობა - პროცესი საზღვრებს გარეშე. ე.ი შენი ბიზნეს-საქმიანობა

შეგიძლია მართო ერთი ქვეყნიდან მეორეში.

გლობალიზაციის შედეგია ასევე სპეციალური ეკონომიკური ზონების არსებობა, სადაც ადგილობრივი მთავრობები ინვესტორებს აძლევენ შეღავათიან საგადასახადო რეჟიმებს, ან საერთოდ ანთავისუფლებენ გადასახადებისაგან. ასეთი ზონები შექმნილია, ლათინურ ამერიკაში, კარიბის ზღვაზე და აზიაში, სინგაპური, ტაივანი, ჩინეთი და სხვა... ფინანსური გლობალიზაცია გარკვეულად იცავს ქვეყნებს ფინანსური კრიზისებისაგან, ვინაიდან ხდება ერთიანი საფინანსო ბაზრის ჩამოყალიბება და ხშირად, ერთიანი ვალუტის შემოღება. თვითონ ბანკების საქმიანობაც ტრანსნაციონალური საქმიანობის სახეა.

მნიშვნელოვანია, რომ გლობალიზაციის პროცესში, ხშირად განვითარებადი სახელმწიფოები იჩაგრებიან. მსხვილი სახელმწიფოები ყოველთვის ცდილობენ, სუსტისგან შეისყიდონ ნედლეული, მასალები, საბაზროზე გაცილებით დაბალ ფასად. სუსტი სახელმწიფოებიც იძულებულები არიან ეკონომიკური და პოლიტიკური კავშირების გაძლიერების მიზნით “არ აწყენინონ” ძლიერ მეგობრებს. ასევე მნიშვნელოვანი საკითხია შრომით გლობალიზაცია, აქ მდგომარეობა მეტად მძიმეა. ხშირად ღარიბი ქვეყნებიდან ადამიანები ვერ ჩადიან განვითარებულ ქვეყნებში, რათა იპოვონ სამუშაო ადგილი, რომელიც ხელს შეუწყობდა ამ ქვეყნების გარკვეულ გამოთანაბრებას განვითარებულ ქვეყნებთან. ძალზე რთულია მოქალაქეობის მიღება იმ მოქალაქეებისათვის, რომლებიც ჩავიდნენ პოსტკომუნიტური ქვეყნებიდან.

საქართველოსათვის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მისი როლისა და ადგილის გარკვევა მსოფლიო თანამეგობრობაში, იმ გეოპოლიტიკური ძალების ცვლილების კონტექსტში, რომელიც ბოლო წლებში მოხდა. ამერიკელი პოლიტოლოგის, ბუენისის თქმით, „ვერაზია წარმოადგენს საჭადრაკო დაფას, რომელზეც მიმდინარეობს ბრძოლა მსოფლიო ბატონობისათვის. საქართველო შეიძლება განვიხილოთ როგორც ევროპისა და აზიის დამაკავშირებელი ხიდი. საქართველო მსოფლიო მნიშვნელობის სტრატეგიულ ინტერესთა სფეროშია.

საქართველო მდებარეობს სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპის გეოპოლიტიკურ და გეოეკონომიკურ მონაკვეთზე. იგი ევროპული ქვეყანაა. ცნობილია, რომ

კავკასია მსოფლიოს სხვა გეოსივრცეებისაგან სრულიად გამორჩეულია ბუნებრივი პირობებით, ისტორიული წარსულით, დაგროვილი პოტენციალითა და გეოპოლიტიკური მდებარეობით. სწორედ ამიტომ კავკასია დღეს ბევრის ყურადღებას იპყრობს მსოფლიოში, განსაკუთრებით, საქართველო.

სამწუხაროდ, მხოლოდ ზელსაყრელი გეოპოლიტიკური მდებარეობა ვერ გახდება ქვეყნის წარმატების გარანტი. მთავარია, ვინ და როგორ ცხოვრობს ამ სივრცეში. საქართველოს სტრატეგიულ მიზანს წარმოადგენს ევროპისა და აზიის გზაჯვარედინზე დამოკიდებული, დემოკრატიული და მშვიდობისმყოფელი სახელმწიფოს დამკვიდრება, რომელსაც შეეძლება აღმოსავლეთსა და დასავლეთს, ჩრდილოეთსა და სამხრეთს შორის მრავალმხრივი ურთიერთობების განვითარებაში მნიშვნელოვანი როლის შესრულება.

საქართველოს გეოგრაფიული მდებარეობა, ბუნებრივი პირობებისა და რესურსების მრავალფეროვნება, თავისებურებანი მნიშვნელოვან როლს ასრულებენ მისი ეკონომიკის სტრუქტურის, სპეციალიზაციისა და კომპლექსური განვითარების საქმეში. როგორც უკვე აღვნიშნეთ, საქართველო მდებარეობს ევროპისა და აზიის გასაყარზე, კავკასიონის მთავარი წყალგამყოფი ქედის სამხრეთ ფერდობზე. ამიტომ ბუნებრივი პირობებისა და რესურსების ღრმად შესწავლასა და მათ მაქსიმალურად გამოყენებას განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების დონის ამაღლებისათვის, პერსპექტივაში, ძირითადი მიმართულებების სწორად განსაზღვრისათვის.

საქართველოს გეოგრაფიულმა მდებარეობამ განაპირობა მისი ბუნების მრავალფეროვნება. რელიეფი წარმოდგენილია მაღალი საშუალო და დაბალი მთებით, ზეგნებითა და ვაკეებით. საქართველოს ჰავის მრავალფეროვნებას განსაზღვრავს, ერთის მხრივ, მისი მდებარეობა სუბტროპიკული ზონის ჩრდილოეთ საზღვარზე შავსა და კასპიის ზღვებს შორის, მეორე მხრივ, რელიეფის განსაკუთრებული სირთულე. ადგილობრივ კლიმატს ქმნის შავი ზღვა და კავკასიონი. საქართველო მდიდარია წყლის რესურსებით. ოფიციალური მონაცემებით, აქ 26060 მდინარე აღირიცხება, ასევე, 860-მდე ტბა და 786 მყინვარია. საქართველო გამოირჩევა მინერალური წყაროების სიმრავლითა და მრავალფეროვნებით. აქ არის მინერალური წყლების გამოსავალთა 500-ზე მეტი ჯგუფი.

საქართველო მდიდარია ბუნებრივი რესურსებით. მაგალითად, საქართველოს ნვთობი მაღალი ხარისხისაა. იგი არ შეიცავს გოგირდის მინარევებს და ფართოდ გამოიყენება ნავთობქიმიაში. საქართველოს ენერგორესურსებიდან მნიშვნელოვანია ტორფი, რომლის საბა-

ღობიც განლაგებულია დასავლეთ საქართველოში. აქვეა განლაგებული მსოფლიოში ცნობილი ჭიათურის მანგანუმის საბადო. მაღანში ლითონის მაღალი შემცველობაა. საქართველოში გვხვდება რკინის მადნებიც. აქ მოიპოვება ფერადი ლითონებიც (ვერცხლი, ოქრო, თუთია, სპილენძი, ტყვია). ქვეყანა მდიდარია სამშენებლო და მოსაპირკეთებელი მასალების ამოუწურავი მარაგებით, ტყის რესურსებით. ერთი სიტყვით, საქართველოში ბევრია ისეთი რესურსები, რომელზე დაყრდნობითაც შესაძლებელი იქნება, რომ იგი გახდეს ეკონომიკურად განვითარებული ქვეყანა. ამისათვის საჭიროა ამ ბუნებრივი და მინერალური რესურსების მაქსიმალურად გამოყენება.

როგორც თავშიც აღვნიშნეთ, დღეს ტოტალური გლობალიზაციის ეპოქაში შეუძლებელი იქნება ეკონომიკის განვითარებაზე ლაპარაკი ისე, თუ ინტეგრაციის ფაქტორს არ გავითვალისწინებთ. თანამედროვე მსოფლიოში სულ უფრო ძლიერდება სახელმწიფოთა ურთიერთდამოკიდებულება, იზრდება ცოდნისა და ახალი ტექნოლოგიების როლი. ასეთ სიტუაციაში ვერც ერთი ქვეყანა, ვერც ერთი ეროვნული ეკონომიკა (მათ შორის, საქართველოც) ვერ შეძლებს წარმატებით განვითარებას უცხოეთთან გაფართოებული თანამშრომლობის, მსოფლიო ბაზართან ღრმა ინტეგრაციის გარეშე.

გლობალიზაცია თავის განვითარებაში გაივლის რამდენიმე ეტაპს. ეკონომიკური გლობალიზაციის პირველ ეტაპზე ხორციელდება ყველა ეროვნული ეკონომიკის ისეთი გაძლიერებული დამოკიდებულება საქონლის, მომსახურების, კაპიტალის, სამუშაო ძალის, ტექნოლოგიების, ცოდნისა და ნოუ-ჰაუს საერთაშორისო ბაზარზე, რომ ეროვნული ეკონომიკის წინსვლით, ეფექტიანი განვითარება შეუძლებელი ხდება მსოფლიო ეკონომიკასთან მჭიდრო თანამშრომლობის გარეშე. მეორე ეტაპზე, რომელსაც მსოფლიო უკვე მჭიდროდ მიუახლოვდა, წარმოიშობა და წყდება სხვადასხვა ქვეყანაში ეკონომიკურ-სამართლებრივი პირობების გამოთანაბრების ამოცანები და ხორციელდება სახელმწიფოთა საფინანსო-ეკონომიკური პოლიტიკის კოორდინაცია. მესამე ეტაპზე მოხდება ერთიანი მსოფლიო ეკონომიკის შექმნა, რომლისთვისაც დამახასიათებელი იქნება ეკონომიკური პროცესების მართვა, ერთიანი „თამაშის წესების“ შემოღება.

საყოველთაოდ ცნობილია, რომ საქართველომ ათეული წლის წინ გააკეთა არჩევანი ევროატლანტიკურ სტრუქტურაში ინტეგრაციის სასარგებლოდ. 1999 წლიდან საქართველო ევროპის საბჭოს წევრია და მონაწილეობს იმ ინსტიტუტებში, რომლებიც ხელს უწყობენ ქვეყანას დემოკრატიული სახელმწიფოსა და საზოგადოების დასავლური სტანდარტებით მშენ-

ებლობაში. ამ შეთანხმების მიზანია საქართველოსთვის ეკონომიკის აღდგენისა და განვითარების საქმეში დახმარების გაწევა.

2004 წელს, ევროკავშირის გაფართოების შემდეგ, შემუშავდა ევროკავშირის სამეზობლო პოლიტიკა. მისი მიზანი იყო გაფართოებულ ევროპასა და ახალ მეზობლებს შორის ახალი გამყოფი ზაზების მოხსნა და სტაბილურობის, უსაფრთხოებისა და კეთილდღეობის უზრუნველყოფა. სამეზობლო პოლიტიკა მიზნად ისახავს ევროკავშირსა და მის მეზობელ ქვეყნებს შორის პოლიტიკური, ეკონომიკური და კულტურული ურთიერთდაახლოების პროცესის მხარდაჭერას. მისი საშუალებით ევროკავშირი თავისი საზღვრების გარშემო დემოკრატიის, სტაბილურობისა და კეთილდღეობის გავრცელებას უწყობს ხელს. ევროპული სამეზობლო პოლიტიკა საქართველოზე 2004 წლის ივნისიდან გავრცელდა. ევროკავშირი მეზობლებს პრივილეგიებზე ურთიერთობებს სთავაზობს, რომელიც დემოკრატიას, ადამიანის უფლებების დაცვას, კანონის უზენაესობას ეფუძნება. იგი სცილდება უბრალო თანამშრომლობის ფარგლებს და მნიშვნელოვან ეკონომიკურ ინტეგრირებასა და მჭიდრო პოლიტიკურ ურთიერთობებს გულისხმობს.

ევროკავშირი სათავეს პარტნიორებს გარკვეულ სტიმულს, რომელიც დამოკიდებულია ცალკეულ სფეროებში განხორციელებული რეფორმების პროგრესზე. ევროკავშირი ცდილობს, რომ მიზნების დასახვა და განსახორციელებელი რეფორმების გეგმის შემუშავება მოხდეს პარტნიორ ქვეყნებთან მჭიდრო თანამშრომლობის ფონზე.

ევროკავშირის სამეზობლო პოლიტიკა მოიცავს ისეთი ღონისძიებების რეალიზაციას, როგორიცაა: სტანდარტებისა და წესების ჰარმონიზაცია; ევროკავშირის “სამეზობლო პოლიტიკაში” მონაწილე ქვეყნებისათვის პრეფერენციული სავაჭრო რეჟიმების მინიჭება ევროკავშირის ბაზარზე შეღწევის გაიოლების მიზნით; ევროკავშირის “სამეზობლო პოლიტიკაში” მონაწილე ქვეყანათა ინტეგრაცია ევროპულ სატრანსპორტო, ენერგეტიკულ და სატელეკომუნიკაციო ქსელებში, ასევე, სამეცნიერო კვლევათა ევროპულ სივრცეში, ინვესტიციების ხელშეწყობისა და მათი დაცვის ახალი ინსტრუმენტების შექმნა.

ევროპის სამეზობლო პოლიტიკის ფარგლებში, ევროკავშირსა და საქართველოს შორის შეთანხმებულ იქნა ხუთწლიანი სამოქმედო გეგმა, რომელიც ძალაში 2006 წლის 14 ნოემბერს შევიდა. პარალელურად, განისაზღვრა პარტნიორ ქვეყნებში გარდაქმნის ოთხი ძირითადი პრიორიტეტი. ეს პრიორიტეტებია:

დემოკრატია, მართვისა და სტაბილურობის სრულყოფილი სისტემა (ადმინისტრაციული რეფორმები,

ანტიკორუფციული ღონისძიებები, მმართველი აპარატის სწავლება, თავისუფალი მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები და სხვა);

ეკონომიკური ინტეგრაცია და კონვერგენცია ევროკავშირის დარგობრივ ეკონომიკურ პოლიტიკასთან, თავისუფალი სავაჭრო ზონების შექმნის ჩათვლით.

ეკონომიკური ინტეგრაციის თვალსაზრისით, ერთ-ერთი მთავარი თემა ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულების (DCFTA) გაფორმებაა. ეს საკითხი 2007 წლიდან მუხსირებს ქართულ პოლიტიკურ სივრცეში, რადგან ითვლება, რომ თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულების გაფორმება წინგადადგმული ნაბიჯი იქნება მომავალი პერსპექტივისთვის და ქართული ეკონომიკის ზრდის ტემპების გასაძლიერებლად.

როგორც ცნობილია, მოლაპარაკების დასაწყებად, საქართველომ უნდა შეასრულოს ყველა ის ვალდებულება, რომელიც სამეზობლო პოლიტიკის სამოქმედო გეგმით აქვს აღებული. მიუხედავად კონკრეტული პრობლემებისა (რომლებიც ძირითადად დაკავშირებული იყო იმასთან, რომ საქართველოს მთავრობა პრიორიტეტს ანჭებს ლიბერალური ეკონომიკის მოდელს), საქართველოს მაინც მოუწევს ევროკავშირის ტიპის რეგულაციების შემოღება. ევროკავშირის მოთხოვნა სამ ძირითად პოსტულატს ეხება: კაბალური შრომის კოდექსის შეცვლა და ევროპულ სტანდარტებთან შესაბამისობაში მოსვლა, კონკურენციის რეგულირების სფეროს სრულყოფა, ლაპარაკია ანტიმონოპოლიური სამსახურების აღდგენაზე, ან ხელახალ შემოღებაზე, ასევე, სურსათის უვნებლობის სფეროში რეგულაციების დაბრუნებას და მკაცრ კონტროლს. როგორც ცნობილია, 2007 წლიდან ხელისუფლებამ შეაჩერა კანონის იმ მუხლების მოქმედება, რომელიც სოფლის მეურნეობის სამინისტროს შესაბამის სამსახურს ავალდებულებდა, ეწარმოებინა ქვეყანაში სურსათის ტოტალური კონტროლი. ეს ყველა მოთხოვნა ასოცირების ხელშეკრულებაზე მოლაპარაკების ნაწილია, ისევე, როგორც DCFTA გაფორმების შესაძლებლობაზე.

ბოლო დროს ხშირად ისმის პროფესიონალების დისკუსიები იმის თაობაზე, თუ რამდენად იქნება საქართველოსათვის ხელსაყრელი DCFTA-სთან დაკავშირებული მოთხოვნების შესრულება. ამ მოსაზრების მხარდამჭერების მთავარი არგუმენტი ის არის, რომ მოკლევადიან პერსპექტივაში DCFTA-სთან დაკავშირებული მოთხოვნების შესრულება გამოიწვევს დანახარჯებს როგორც სახელმწიფო ადმინისტრაციისთვის, ასევე, კერძო სექტორისთვის. ლაპარაკია იმაზე, რომ დამატებითი დანახარჯები გაზრდის ფასებს სურსათზე, რაც მძიმე ტვირთად დააწევს ხელმოკლე მოსახლეობას. ამ

მიდგომაში ნამდვილად არის ჭეშარიტების მარცვალი. თუმცა, ამ საკითხთან დაკავშირებულმა ეკონომიკურმა კვლევებმა აჩვენა, რომ მეორეს მხრივ, გრძელვადიან პერსპექტივაში, ეს ხელშეკრულება მთლიანობაში დიდ სარგებელს მოუტანს საქართველოს. ექსპერტების შეფასებით, DCFTA-ის გაფორმებით პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების წილი 2.3 მილიარდ დოლარიდან (2008 წელი) გაიზრდება 11.36 მილიარდამდე (2020). ასევე, გაიზრდება საქართველოს ექსპორტი..

დღეისათვის საქართველოსათვის მნიშვნელოვანია ევროკავშირთან თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულების გაფორმება, რათა საქართველომ მოახერხოს სატარიფო და არასატარიფო, უპირველეს ყოვლისა, ხარისხობრივი და რაოდენობრივი ბარიერების შემცირების ხარჯზე, ევროკავშირის ბაზარზე თავისუფალი

შეღწევადობა უზრუნველყოს. ამ მიზნით აუცილებელია, შეძუშავდეს და ამოქმედდეს ისეთი ინსტიტუტები, რომლებიც ევროპული სტანდარტების (ტექნიკური სტანდარტების, ხარისხის მონიტორინგის სისტემის,

საბაჟო კონტროლის და სხვა მნიშვნელოვან სფეროებში) დანერგვას შეუწყობს ხელს.

ევროინტეგრაციის პროცესისთვის თავისთავად, ძალიან მნიშვნელოვანია შრომის კოდექსის ძირეული რეფორმა, რადგან მოქმედი კანონი ცალმხრივად ცნობს მხოლოდ ინვესტორის და დამქირავებლის უფლებებს, დაქირავებულის უფლება კი საერთოდ უგულებელყოფილია. ევროკავშირისთვის ამგვარი მიდგომა მიუღებელია, რადგან საერთო გლობალიზაციის პირობებში ეკონომიკა და ადამიანის უფლებები არ არის გამიჯნული და არ წარმოადგენს იზოლირებულ ცნებებს. შეუძლებელია, წარამატებული ეკონომიკური სივრცე წარუმატებელი პოლიტიკური საქმიანობით. ევროკავშირის ეს მოთხოვნაც, ჯერჯერობით, უპასუხოთ რჩება, თუმცა ახალი პარლამენტი აცხადებს, რომ მართისთვის მზად იქნება შეცვლილი და გადამუშავებული შრომის კოდექსი.

ყველაზე მკაფიო სიგნალი ევროკავშირის მხრიდან პარტნიორების მიმართ დახმარების კონკრეტული მზადყოფნის დემონსტრირებისთვის არის დაფინანსების ღონეების და პარტნიორობის პოლიტიკური ამბიციების ღონეების შესაბამისობაში მოყვანა. ამისთვის საჭიროა გაზრდილი ფინანსური რესურსების არსებობა. ევროპის სამეზობლო პოლიტიკის ინსტრუმენტის ფარგლებში, 2008 წელს ევროკავშირის მთლიანი წლიური დაფინანსება ექვსი ადმოსავლეთის პარტნიორობისათვის იყო 450 მილიონი ევრო. „ადმოსავლეთის პარტნიორობის“ პროგრამის ფარგლებში 2010-2013 წლებისთვის გამოყოფილია 600 მილიონი.

„ადმოსავლეთის პარტნიორობის“ ინიციატივის ფარგლებში საქართველოსთვის გამოყოფილი დაფინანსება მნიშვნელოვნად გაიზარდა. 2007-2010 წლებში გამოყოფილი იყო 120 მილიონი ევრო. ეს მოცულობა 2011-2013 წლებისთვის თითქმის 50%-ით გაიზარდება და მიაღწევს 180 მილიონ ევროს. მთელი დაფინანსება მოხმარდება ოთხ პრიორიტეტულ სფეროს: **დემოკრატია და კანონის უზენაესობა, ეკონომიკური განვითარების ხელშეწყობა და ევროპის სამეზობლო პოლიტიკის სამოქმედო გეგმის განხორციელება, სიღარიბის შემცირება და სოციალური რეფორმები, კონფლიქტების მშვიდობიანი გადაჭრის გზების ხელშეწყობა.**

ევროკავშირის ბაზრებზე საქართველოში წარმოებული პროდუქციის თავისუფალი შეღწევადობა საქართველოს ეკონომიკური განვითარების, ინვესტიციების მოზიდვის, ცხოვრების დონის ამაღლების ერთ-ერთი სერიოზული ფაქტორი და წინაპირობაა. დღეისთვის საქართველო ინვესტიციურ შიმშილს განიცდის, მოსახლეობის ცხოვრების დონე დაბალია, მაღალია უმუშევრობა და სიღარიბე. საკუთარი შესაძლებლობებით ამ მდგომარეობიდან გამოსვლა რთულია.

მოხმარება იმდენად დაბალია ქვეყანაში, რომ მხოლოდ შიდა ბაზარზე ორიენტირებული წარმოების მიზნით ინვესტიციები აშკარად არამომგებიანია. ამდენად, ინვესტიციების მოზიდვის რეალური ფაქტორი ქვეყნის საექსპორტო პოტენციალის განვითარება და მსოფლიო ბაზრებზე საკუთარი ნიშის მოძებნაა.

საქართველოსათვის ტრადიციული დიდი ბაზრებიდან, ყველაზე დიდი - რუსეთის ბაზარი საქართველოსთვის დაკეტილია და უკვე 5 წელია რუსეთის მხრიდან ემბარგოს რეჟიმის გამო, ქვეყანა სხვა ალტერნატიული ბაზრების მოძიების პროცესშია.

თუ მსოფლიო ეკონომიკას გადავხედავთ, თვალნათელია, რომ ევროპულ ბაზრებს - ევროკავშირის ალტერნატივა არ გააჩნია. საქართველოსთვის ეკონომიკური თვალსაზრისით სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია ევროკავშირთან ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის ხელშეკრულების ხელმოწერა, რომელიც საქართველოს ევროკავშირის ბაზრებზე გასვლის სატარიფო და არასატარიფო ბარიერებს მოუხსნის. მიუხედავად სატარიფო ბარიერების დიდი მნიშვნელობისა, საქართველოსათვის გადამწყვეტი მნიშვნელობა არასატარიფო ბარიერების მინიმიზებას ენიჭება. დღეს საქართველო სარგებლობს სატარიფო შეღავათებით, თუმცა მათ ჩვენი ექსპორტის გეოგრაფიაში რევილუციური ცვლილება არ გამოუწვევია. გასათვალისწინებელია ის გარემოებაც, რომ საქართველოსა და ევროკავშირის სავაჭრო ბარიერების მოხსნის მიმართულებით საკმაო გამოცდილება დაუგროვდათ.

მიუხედავად იმისა, რომ ეს ჯერ ვერ აისახა ექსპორტის მნიშვნელოვან სტიმულირებაში, პროცესი დაწყებულია, რაც ოპტიმიზმის საბაზს იძლევა. რეალურად დღეს ევროკავშირის ბაზრებზე ქართული პროდუქციის თავისუფალ შესვლას ხელს საბაჟო პროცედურები, საბაჟოზე არსებული არასატარიფო ბარიერები, სტანდარტები, ხარისხის კონტროლის მექანიზმები უშლის. სწორედ ამ სფეროებში საქართველოსა და ევროკავშირის დაახლოებით ხდება აღნიშნული ბარიერების მინიმიზაცია, რაც გრძელვადიან პერსპექტივაში ხელს შეუწყობს ევროკავშირის მიერ წარმოდგენილი ოთხი მმთავარი პუნქტიდან ორის განხორციელებას და წარმატების მიღწევას.

დასკვნის სახით შეგვიძლია ვთქვათ, რომ დღეისათვის ევროკავშირთან ინტეგრაცია საქართველოს გლობალიზაციის პროცესში ჩართვის ყველაზე საკვანძო მომენტია და ხელისუფლება ამ მხრივ მასშტაბური ცვლილებებისთვის ემზადება. პარალელურად ვრცელდება ინფორმაცია, რომ ახალი მთავრობა ისევ გეგმავს ევრაზიული ურთიერთობების რეაბილიტაციას და „აბრეშუმის გზის“ აღდგენას. ამ ურთიერთობებში მთავარი მოთამაშე ჩინეთი და შუა აზიის ქვეყნები იქნება.

როცა გლობალიზაციაზე ვსაუბრობთ, აუცილებელია, ხელისუფლებამ ზუსტად შეაფასოს პროცესის დადებითი და უარყოფითი მხარეები. პირველ რიგში, უნდა განისაზღვროს ეკონომიკური განვითარების სტრატეგიის ის ძირითადი ფაქტორები, რომლითაც შეგვეძლება ეროვნული ეკონომიკისა და გლობალიზაციის პროცესების ჰარმონიული განვითარება: განისაზღვროს ეროვნული ეკონომიკის განვითარების ღონე, პოტენციალი და მასზე მოქმედი გლობალიზაციის პოზიტიური და ნეგატიური შედეგები. უნდა შევძლოთ მსოფლიო გლობალიზაციის პროცესების განმსაზღვრელ ქვეყნებთან, (აშშ, იაპონია, ევროკავშირი), კორდინირებული მუშაობა. მოვახდინოთ საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებიდან მიღებული კრედიტების, გრანტების მაქსიმალური ტრანსფორმირება ეროვნული ეკონომიკისთვის. ეროვნული უსაფრთხოების და მათ შორის ეკონომიკური უსაფრთხოების კონცეფციის პროგრამის, ღონისძიებათა ნუსხის რეალიზაცია და მათი მოყვანა თანამედროვე მსოფლიოს ადეკვატურ პროცესებთან. იმპორტ-ჩანაცვლებადი პროდუქციის მაქსიმალური დახმარება და ეროვნული წარმოების მხარდაჭერა მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციის რეკომენდაციების ფარგლებში. შიდა პროცესების თვალსაზრისით, უნდა გავაძლიეროთ ისეთი ინსტიტუტების მუშაობა, რომლებიც ხელს შეუწყობს ტრანსნაციონალური კომპანიების საქმიანობას საქართველოში და ქვეყნის ინტეგრირებას მსოფლიო ეკონომიკაში, ლაპა-

რაკია ისეთ ინსტიტუტებზე, რომელზეც არ უნდა იმოქმედოს პოლიტიკურმა, სოციალურმა ცვლილებებმა. ასეთებია: ეროვნული ბანკის ფუნქციების გაფართოება და მისი დამოუკიდებლობის ხარისხის ამაღლება. სასამართლო სისტემის სრული დამოუკიდებლობა. საფონდო ბაზრის განვითარება, მეორადი ბაზრის ჩამოყალიბება. სოციალური დაზღვევის ინსტიტუტის დამკვიდრება და განვითარება. კომუნიკაციებისა და ენერგეტიკული მარეგულირებლების სრული დეპოლიტიზაცია. ანტი-მონოპოლიური სამსახურის აღდგენა.

ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების გრძელვადიანი პროგნოზებისა და ეფექტიანი ეკონომიკური პოლიტიკის შემუშავებისას, აუცილებელია ეკონომიკური ზრდის ხასიათის განმსაზღვრელი მიზეზებისა და ფაქტორების გათვალისწინება. ბუნებრივი და შრომითი რესურსების რაოდენობის სიჭარბე ან სიმცირე არ მიიჩნევა ეკონომიკის განვითარების ერთადერთ პირობად. ამის მაგალითია საბჭოთა კავშირი. თანამედროვე მსოფლიოში ეკონომიკური ზრდის წამყვან ფაქტორს წარმოადგენს ტექნიკური პროგრესი -- წარმოების სრულიად ახალი მეთოდები, მართვისა და ორგანიზაციის ახალი ფორმები. გლობალიზაცია სწორედ ამ პროცესებთან ინტეგრაციას უწყობს ხელს, რაც შესაბამისად, პირდაპირ აისახება ეკონომიკური ტემპების ზრდაზე.

Nino Maziashvili

EURO INTEGRATION-NEW CHOICE OF GEORGIA

SUMMARY

The scientific study “Euro integration-New Choice of Georgia” (author Nino Maziashvili) is about Georgian fortune, about its right political and economical orientation, about connection of internal and external politics with modern system of international relationships, about right neighborhood relationships with Euro union, which based on protection of human rights and low supremacy. It includes support of investments in European, transportation, energetic and telecommunication networks, also in European space of scientific studies and creations of new instruments of their protections. Unity of globalization and nationalism.

The article includes three main postulates of Euro union demands- the change of cabal codex and implementation of European standards, improvement of regulation competition area, strict control of product safety, Stabilization of economical, political, ecological and social safety.